

Sygn. akt I CSK 2380/22

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z powództwa J. L.
przeciwko [...] Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 sierpnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 25 października 2021 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.700,00 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany [...] Bank S.A. z siedzibą w W. wywiódł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 25 października 2021 r., którym oddalono jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 30 listopada 2020 r., zasądzającego od pozwanego na rzecz powódki J. L. kwotę 74 277,75 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance istotnego zagadnienia prawnego. Skarżący przedstawił Sądowi Najwyższemu następujące trzy zagadnienia:

1. Czy można poddawać ocenie, w świetle art. 385¹ k.c. oraz art. 385² k.c., treść postanowienia, którego stosowanie zależało wyłącznie od woli konsumenta w relacji z przedsiębiorcą czy też ocenie, w świetle art. 385¹ k.c. oraz art. 385² k.c., podlegają tylko te postanowienia, które wiążą konsumenta bezwzględnie i niezależnie od jego wyboru i na których stosowanie nie ma wpływu;
2. Czy w świetle art. 385 1 k.c. oraz art. 385² k.c. poprzez pojęcie „postanowienie umowy”, które ma być poddane ocenie pod kątem ewentualnego niezwiązania konsumenta jego treścią, należy rozumieć jednostkę redakcyjną umowy, niezależnie od tego, czy w danej jednostce redakcyjnej ujęto więcej niż jeden warunek umowny, dotyczący praw bądź obowiązków strony i w razie uznania danego warunku za niedozwolony, powoduje to bezskuteczność całej jednostki redakcyjnej, w której warunek ten się zawiera, czy też raczej „postanowienie umowy” należy rozumieć jako treść normatywną, stanowiącą o prawach bądź obowiązkach strony, a stwierdzenie bezskuteczności w stosunku do konsumenta postanowienia, rozumianego jako określona treść normatywna, nie prowadzi do bezskuteczności jednostki redakcyjnej, w której warunek ten ujęto, a wyłącznie do bezskuteczności względem konsumenta zakwestionowanej treści normatywnej.
3. Czy w świetle art. 411 pkt 4 k.c. po stwierdzeniu przez Sąd niedozwolonego charakteru postanowienia umownego dotyczącego spłaty rat kredytu z zastosowaniem przeliczenia według kursu waluty z tabeli kursowej banku (tutaj § 10 ust. 4 / § 10 ust. 5), przy jednoczesnej ocenie umowy kredytu jako ważnej i wiążącej strony w pozostałym zakresie, uzasadnione jest

zasądzenie na rzecz konsumenta - kredytobiorcy kwoty nienależnego świadczenia obliczonej jako różnica pomiędzy wysokością dotychczas uiszczonych rat, a wysokością rat obliczonych bez zastosowania mechanizmu waloryzacji, czy też raczej roszczenie o zapłatę winno ulec oddaleniu, a nadpłata kredytobiorcy powinna być rozliczona na poczet niespłaconego kapitału kredytu?

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu – nie zaszły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Żadne z przedstawionych zagadnień prawnych nie ma przymiotu nowości. Każde z nich było już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Do pierwszego zagadnienia odniósł się TSUE w wyroku z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, w którym przyjął, że miarodajny dla badania abuzywności klauzuli jest tekst umowy z chwili jej zawarcia, nawet jeśli treść spornego postanowienia została zmieniona ex post za porozumieniem stron. Dodatkowo należy podkreślić, że w przyjętym stanie faktycznym sprawy brak jest jednoznacznego ustalenia, by powódka świadomie i dobrowolnie nie zgodziła się na spłatę swego zobowiązania w CHF pomimo przedstawienia jej takiej możliwości.

Drugie zagadnienie z kolei nie nastrocza większych problemów interpretacyjnych i w swoim kształcie nie stanowi przedmiotu rozbieżności

w judykaturze czy też piśmiennictwie. Podstawą orzeczenia sądu odwoławczego nie było jednak mylne zaniechanie rozgraniczenia pomiędzy przepisem prawa (postanowieniem umownym) a wynikającą z niego normą prawną, lecz przyjęcie, że powódce udzielono kredytu złotówkowego jedynie indeksowanego do waluty franka szwajcarskiego. Usunięcie klauzuli indeksacyjnej pociągało zatem za sobą wyeliminowanie konieczności spłacania raty w walucie franka szwajcarskiego. Zobowiązanie zostało bowiem zaciągnięte w walucie polskiej a frank szwajcarski pełnił jedynie funkcję przelicznika matematycznego dla spłacanych rat.

Ostatnie zagadnienie z kolei zostało już rozstrzygnięte uchwałą Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r. (III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 6, poz. 40), której nadano moc zasady prawnej. W uchwale tej Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

Zważywszy, że żadne z podanych zagadnień nie uzasadnia przyjęcia skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. i §10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

a.s.